

An sumada kan Global Status of Commercialized Biotech/GM Crops: 2008 ni Clive James, Nagpundar asin pamayo kan ISAAA

An kasuratan na ini iyo an kaenterohan na nagpapaabot kan sarong mahiwas na pagriparo sa mga pananom na biotek sa taon kan 2008, na ipinagbalagibog kan ISAAA Brief 39 (<http://www.isaa.org>). Huli sa padagos asin halangkaw na benepisyo na naitatao sa pangkabuhayan, sa kapalibutan asin karahayang pantao, nagkaigwa nin 13.3 milyon na paraoma an padagos na natatanom sa mahiwas na ektarya nin pananom na biotek sa taong 2008. An padagos na progreso na ini sa taong 2008 nagrecibe nin mga minasunod na riparong pagdakol nin mga nasyon na nagtananom nin pananom na biotek sa enterong kinaban; panibagong pagtalubo sa Afrika kun sain igwang mas makusog na problema sa kakulangan nin pagkakan, pagdakol kan mga minagamit nin pananom na dakol na pinag-sararo (katangiang) biotek; asin ang pagbalangibog nin makabagong klase nin pananom na biotek. Ini iyo ang importanteng pag-asenso huli ta an mga pananom na biotek nagtatao nin solusyon sa mga problema sa enterong kinaban arog kan pagkakaigwa nin tamang pagkakan, pakakan sa hayop asin mga tinanom na ginagamit sa paggibo nin mga bado; kasimbagan sa pagtios asin gutom; asin solusyon sa mga problema dara kan pagbabago nin klima.

An numero kan mga nasyon na nagtatanom nin biotek na pananom luminangkaw abot sa 25- sarong klaee nin adopsyon nin pananom na bioteksa pangkinaban na pag-asenso.

An progreso sa Afrika- mamira-mirang nasyon an nagtanom nin mga biotek na tanom hali sa saro kan 2007 sa (South) Afrika naging tulo sa 2008, kun sain an Burkina Faso nakapagtanom nin biotek na gapas asin biotek na mais sa Ehipto sa enot na pagkakataon.

Sa Bolivia (RR-soybean) naging ika- limang nasyon sa Latin Amerika na nag-adaptar kan biotek na pananom. Mahiwasan na hectarya an may biotek na pananaom asin padagos na kuminusog sa taon na 2008 hali sa treseng sunusunod na taon- 9.4% o 10.7 milyon na hectarya an pagtaas, uminabot sa 125 milyon hectaryas, or poco mas o menos, 166 milyon na "trait" hectaryas, kapantay sa 15% pagtalubo o 22 milyones na "trait ektarya" pagtaas. An 74 na bes ektaryang pagtaas poon kan 1996 nagpahiling na an biotek na pananom iyo an pinamarikas na teknolohiya na pigadaptar.

Kan 2008, an pinakaenot na beses na magkaigwa nin pagdugang nin ektarya na pigtanuman nin biotek na pananom, sa laog kan 1996 hanggang 2008, luminampas sa 2 bilyon (acres) (or 800 na milyon na ektaryas)- uminsbot sa sampulong taon para sa primerong bilyon na (acre) kan 2005, pero tulong taon sana para sa pangduwang bilyon na (acre) kan 2008. Sa bente- singkong nasyon na nagtatanom nin biotek na pananom, kinse kaini nasyon na -nagaasenso kontra sa sampulong nasyon na industriyal.

Sarong bagong biotek na pananom, an RR sugar beet, enot na nai-komersyalisar sa USA asin Canada kan 2008. Limang nasyon arog kan Ehipto, Burkina Faso, Bolivia, Brasil asin Australia enot na nagpabisto kan biotek na pananom na dati nang pig-komersyalisa sa ibang nasyon.

An pinagsalak na mga karahayan o "stacked trait" iyo and importanteng kapakinabangan kan biotek na pananom. Sampulong nasyon an nagtanom sa poco mas o menos 27 milyon na ektaryas kan "stacked traits" kan 2008 asin an pagtalubo nin 23 porsiyento, ini mas makaskas magdakula kumpara sa mga "single traits".

An numero kan mga paraoma na nagtanom nin biotek na pananom nagdakol abot sa 1.3 milyon kan 2008 asin luminangkaw pa sa 13.3 milyon sa kaenterohan kan bente singkong nasyon- uminabot sa 90% o 12.3 milyon hali sa mga saradit asin pobreng paraoma sa mga nag-aasensong nasyon.

An biotek na pananom nakatabang na mapadakol an paghanap asin mapakaray an kalidad kan kabuhayan kan mga saradit asin pobreng para-oma, pati na an saindang pamilya, dangan nagkatabang sa pagresolbar kan pagtios- mga pag-adal na isinurat sa Brief 39 para sa India, Tsina, South Afrika asin Pilipinas.

An minasunod na limang prinsipal na nasyon arog kan Tsina, India, Argentinian, Brasil asin South Afrika, na igwang pinag-iribang populasyon na 2.6 bilyon, iyo na nangenotan sa paggamit nin biotek na pananom, kun kaya pighurot an mahiwasang pag-adaptar kaini-an benepisyo hali sa biotek na pananom iyo an tuyong nagtulod sa manga nangengenot na nasyon na primerong nagpaluwas nin kapital sa biotek na pananom.

Karipariparo na gabos na kan Unyon Europa nagtatanom nin mais na biotek, na nagresulta kan pagdakol nin tanuman kaini sa taong 2008, na sa kaenterohan luminangkaw sa 21% asin uminabot sa 107,000 na ektaryas.

An kaomaw-omaw na kontribusyon kan biotek na pananom tanging makua an kakusugan kan agrikultura pig-adalan na: 1) nakakadagdag nin seguridad sa pagkakan, pakakan sa hayop asin sa mga tanom na dako hibla, kaibahan na an pagbaba kan presyo kan pagkakan; 2) pag-aataman sa iba-ibang kalse nin hayop asin tanom; 3) makakua nin kasimbagan sa pag-resolbar kan pagtios asin pagkagutom; 4) nagpapadiit kan epekto nin agrikulturan sa kapalibutan; 5) nadudugagan nin mga eepktiong kasimbagan sa mga problemang dara nin pabara-bago kan klima asin sa pagbaba nin "greenhouse gases"; 6) makakatabang para magkaigwa nin mas epektibong produkyon nin "biofuels"; asin 7) makakadagdag nin benepisyo sa ekonomiya na minaabot sa US 44 bilyon poon kan 1996 antes 2007. Sa pangkagabusan, an pinag-iribang kontribusyon kan pitong importantng bagay na nasambitan iyo an madara nin dakulang kadagdag sa pangkagabusan kan agrikultura asin an potensiyal na futuro kan kagabsan.

Sa Estados Unidos, 44 bilyon na dolyar an ganasya sa ekonomiya sa laog nin 1996 abot sa 2007, 44% hali sa dakulong pagtaas nin ani asin an 56% hali sa pagbaba kan gastuson sa produkyonahan an 359,00 tonelada na na-naekonomiya sa pestisidyo); an ganansya sa sa produkyon na 141 milyong tonelada, iyo an mangangaipo nin 43 milyong tonelada na dagdag na ektarya nin tanuman kun an biotek na pananom dai ginamit- sarong teknolohiya na makakatabang sa pagkonserba kan matabang daga. Sa mga nag-aasensong nasyon na naka-base sa agrikultura, an biotek na pananom sarong makinarya pasiring sa pagyaman kan mga baryo, na sa kinahaluyan iyo an matao nin dakulang auda sa pagasenso kan nasyon.

Labi labi sa kabangang porsyento (55%) kan populasyon kan kinaban nakaisatr sa 25 nasyong, na nagtatanom sa 125 milyong ektarya kan biotek na pananom sa taon kan 2008, na kapareho sa 8% kan 1.5 bilyong ektarya nin kagabusan kan patanaman sa enterong kinaban. Kan taon nin 2007, an biotek na pananom nakatabang para maibitaran an pagbuhi nin 14.4 bilyong kg nin CO2 gibo kan agrikultura kapareho sa pag-hali nin 63 milyong sakayan sa enterong kinaban.

Igwang makusog na pangangaipo para sa sarong marhay asin tanos, barato asin epektibong sistema kan regulasyong sa paggamit nin biotek na pananom na responsable, pero bakong dipisil asin kayang gastusan kan mga umuunlad na nasyon.

Maliban sa 25 nasyon na nagtatanom nin biotek na pananom, may 30 nasyon an uminangat nin produktong biotek para sa pagkakan asin gamit sa pakakan nin hayop, para sa kaenterohang 55 na nasyon.

An merkadong pang-kinaban nin biotek na pananom sa taong 2008 napresyohan nin US\$7.5 bilyon na may kaenterohang presyo na US\$50 bilyon para sa taong 1996 abot sa taon na 2008.

Mga inaanteseperan sa maabot na taon. Magayon an inaanteseperan na as matatadang pitong taon nin pang-duwang dekada kan komersiyalisasyon kan biotek na pananom, sa taong 2006 abot sa taong 2015 – ang prediksyon kan ISAAA kadtong taong 2005 na magkakaigwa nin mas dakol na nasyon an ma-usar nin biotek na pananom, na an kadakulaan kan tanuman asin an benepisyo sa mga paraoma iyo an mapadokol sa laog nin 2006 asin 2015 garo magkakatatuo. An paroy saro sa pananom asin an (katangian) kan pananom na magtao nin dakol na ani maski tag-alan iyo and magiging importanteng sahog sa pag-asenso. Ang kasuratang Brief 39 naglalaog nin sarong espesyal na artikulo sa biotek na mais na may (katangian) laban sa tag-alang, na inaasahan na iyo an magiging komersiyal na pananom sa Estados Unidos sa 2012, o mas amay pa, asin sa mga nasyon sa Sub Saharan Africa sa taong 2017.

Ang detalyadong impormasyon mahahanap sa "Brief 39 Global Status of Commercialized Biotech/GM Crops: 2008" na sinurat ni Clive James. Para sa mas dakol na impormasyon, bumisita sa <http://www.isaaa.org> o makipag-ulay sa ISAAA SEAsia Center sa telepono +63-49-536-7216, o kaya ay mag-email sa info@isaaa.org.